

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

Beknopt Verslag

VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE COMMISSIE VOOR DE
BUITENLANDSE BETREKKINGEN
VAN

8 - 12 - 1999
namiddag

AGALEV-ECOLO	:	Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
CVP	:	Christelijke Volkspartij
FN	:	Front National
PRL FDF MCC	:	Parti Réformateur libéral - Front démocratique francophone-Mouvement des Citoyens pour le Changement
PS	:	Parti socialiste
PSC	:	Parti social-chrétien
SP	:	Socialistische Partij
VLAAMS BLOK	:	Vlaams Blok
VLD	:	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU&ID	:	Volksunie&ID21

Afkorting bij de nummering van de publicaties :		Abréviations dans la numérotation des publications :	
DOC 50 0000/000	: Parlementair document van de 50e zittingsperiode + het nummer en het volgnummer	DOC 50 0000/000	: Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° et du n° consécutif
QRVA	: Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA	: Questions et Réponses écrites
HA	: Handelingen (Integraal Verslag)	HA	: Annales (Compte Rendu Intégral)
BV	: Beknopt Verslag	CRA	: Compte Rendu Analytique
PLEN	: Plenum	PLEN	: Séance plénière
COM	: Commissievergadering	COM	: Réunion de commission

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers	Publications officielles éditées par la Chambre des représentants
Bestellingen :	Commandes :
Tel. : 02/549 81 60	Tél. : 02/549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be	www.laChambre.be
e-mail : alg.zaken@deKamer.be	e-mail : aff.generales@laChambre.be

INHOUD

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE BETREKKINGEN – C 068

VRAGEN EN INTERPELLATIES

– Vraag van de heren **Ferdie Willems**, interpellatie van de heer **Gerolf Annemans** en vraag van mevrouw **Leen Laenens** tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over de moord op Lumumba (nrs 324, 138 en 590)

Sprekers : **Ferdie Willems**, **Gerolf Annemans**, **Leen Laenens**, **Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, **Daniel Bacquelaine** en **Erik Derycke**

5

– Vraag van de heer **Lode Vanoost** tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over Oost-Timor (nr. 451)

Sprekers : **Lode Vanoost** en **Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

8

– Vraag van de heer **Lode Vanoost** tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over Turkije (nr. 452)

Sprekers : **Lode Vanoost** en **Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

9

– Interpellaties van de heren **Jean-Pol Poncelet** en **Francis Van den Eynde** tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over het kaderverdrag inzake de bescherming van minderheden (nrs. 158 en 162)

Sprekers : **Jean-Pol Poncelet**, **Francis Van den Eynde**, **Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken en **Lode Vanoost**

9

– Vraag van mevrouw **Els Van Weert** tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over een Museum voor Europa (nr. 547)

Sprekers : **Els Van Weert** en **Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

12

COMMISSIE VOOR
DE BUITENLANDSE
BETREKKINGEN

OPENBARE VERGADERING

WOENSDAG 8 DECEMBER 1999

NAMIDDAG

VOORZITTER :

de heer **Geert VERSNICK**

De vergadering wordt geopend om 14.35 uur.

VRAGEN EN INTERPELLATIES

DE MOORD OP LUMUMBA

– *Vraag van de heer Ferdy Willems tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de uitslatingen van Kabila over de VN-waarnemers in de democratische republiek Congo, over de contractbreuk van de Congolese vliegtuigmaatschappij en over de Belgische betrokkenheid bij de moord op Lumumba" (nr. 324)*

– *Interpellatie van de heer Gerolf Annemans tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de moord op Lumumba" (nr. 138)*

– *Vraag van mevrouw Leen Laenens tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de Belgische betrokkenheid bij de moord op Lumumba" (nr. 590)*

De heer **Ferdy Willems** (VU-ID) : Ik heb het boek van Ludo De Witte met stijgende verbazing gelezen. Het lijkt sterk gedocumenteerd en kreeg veel weerklink in de

pers. Eind januari volgt een vertaling in het Frans, zodat het boek ook in Congo weerklink zal krijgen.

Een vorige vraag van collega Annemans daarover kreeg van de minister een ontwijkend antwoord : hij wenste niet te reageren op de standpunten van de auteur die zouden kaderen in het recht op vrije meningsuiting.

Het boek betreft nochtans een politieke moordaanslag, waarbij Belgische politici en misschien zelfs het Hof zouden zijn betrokken.

In dat verband gewaagt het boek van schuldig verzuim en zelfs van doodslag.

Bovendien heeft het boek directe implicaties op het huidige Afrikabeleid van de regering. Het is een misverstand te denken dat het officieel aanvaarden van de stelling van het boek ons nu schade zou berokkenen. Een aantal leden van de Congolese regering – inclusief Kabila zelf – zijn trouwens openlijk pro Lumumba. Zij zouden een erkenning van onze verantwoordelijkheid waarderen.

Ik pleit voor de oprichting van een wetenschappelijke commissie in de schoot van het Parlement die de inhoud van het boek moet onderzoeken. Er zijn twee mogelijkheden : ofwel is de hoofdthesis volstrekt verkeerd en dan moet de auteur daarvan de eventuele juridische consequenties dragen ; ofwel is de thesis juist en dan moet onze regering zich op zijn minst bezinnen over mogelijke verontschuldigingen.

De heer **Gerolf Annemans** (VL. BLOK) : Het antwoord van de minister op mijn mondelinge vraag heeft me geschokt. De auteur neemt niet louter een standpunt in, maar doet wetenschappelijke vaststellingen en analyseert de wijze waarop sterke regimes de zwakke onafhankelijkheidsstructuren hebben gemanipuleerd. Ook de wijze waarop Lumumba en zijn medestanders zijn afge maakt is een feit. Het boek is gestoeld op feiten en omstandigheden die niet langer worden betwist. Lumumba werd in het nauw gedreven : hij moest definitief worden geëlimineerd. Een louter politieke eliminatie was onmogelijk zonder fysieke eliminatie. Met zijn beslissing tot de overbrenging van Lumumba heeft de heer Wigny diens doodvonnis getekend.

Het zou bijzondere onrechtvaardig en al te gemakkelijk zijn te beweren dat aandacht voor dit boek, van overdreven politieke profileringsdrang zou getuigen. De moord op Lumumba was niet zomaar een fait divers. Hij was een bijzonder belangrijke figuur in de politiek van de jonge Congolese republiek. Hij was erg populair bij de bevolking en de enige politicus die de neokoloniale recuperatie in de weg stond.

Gisteren stelde minister Michel zijn toekomstig Afrikabeleid voor in het Parlement. Wanneer hij bereid zou zijn aandacht te besteden aan de thesis van dit boek, zou dit een belangrijke stap vooruit betekenen in onze relatie met Afrika.

Een zweem van onduidelijkheid laten bestaan is een democratie onwaardig. De regering moet duidelijk maken dat ze de handelwijze van de toenmalige Belgische regering niet patroneert.

Mevrouw **Leen Laenens** (AGALEV-ECOLO) : Ik sluit me aan bij de vraag van de heer Willems. Ik meen als parlements lid mijn verantwoordelijkheid te moeten opnemen, ook tegenover het verleden. Het wetenschappelijk onderbouwde boek van de heer De Witte kreeg in de pers ruime weerklank. Dat deed ook het onthullende interview met ex-politieofficier Soete, wiens rol erin bestond het lijk van Lumumba te doen verdwijnen en die, als souvenir, twee snijtanden van Lumumba zou hebben bewaard.

Gezien het belang dat deze regering van plan is te hechten aan Centraal-Afrika, zou een duidelijke commentaar op de thesis van dit boek meer dan welkom zijn.

Komt er al dan niet een openlijke reactie van de Belgische regering ? Zal opdracht worden gegeven om de thesis van het boek wetenschappelijk te onderzoeken ? Indien het boek een kern van waarheid bevat, moeten er dan op z'n minst geen excuses worden aangeboden aan de familie van Lumumba en aan zijn stam ?

Minister **Louis Michel** (*in het Nederlands*) : Uit de brief van 25 oktober 1999 en de erbij horende verklaringen van de minister van Buitenlandse Zaken van Congo blijkt een algemeen wantrouwen tegenover de VN, geïnspireerd door VN-operaties in de jaren zestig. Bovendien kadert de beschuldiging van complot in een kritische houding tegenover de MONUC-ontplooiing en tegenover het akkoord van Lusaka. Congo meent dat de verbindingsofficieren dienen te worden opgesteld aan de frontlijn en in gebied gecontroleerd door de rebellen, en niet in gebied onder het gezag van de regering.

Met de VN wordt onderhandeld over opstelling, statuut en veiligheid van de verbindingsofficieren.

De permanente vertegenwoordiging bij de VN te New York heeft de gezagsdragers gewezen op het risico dat de akkoorden van Lusaka zouden worden geblokkeerd. De UNO werd gevraagd haar houding te verduidelijken.

De aanstelling van de heer Morjane als speciale UN-ambassadeur is een stap in de goede richting. Hij moet zich op de eerste plaats bezighouden met het statuut van de verbindingsofficieren. Momenteel zit er één Belgisch officier in Kinshasa. Zijn veiligheidssituatie is te vergelijken met die van de personeelsleden in dienst van de Belgische overheid. De vier overige officieren hebben nog geen visum voor de Democratische Republiek Congo gekregen.

City Bird maakte een einde aan zijn samenwerking met de maatschappij LAC, omdat deze laatste er niet toe kwam de exploitatierechten te doen respecteren die zij aan City Bird had afgestaan binnen het kader van het samenwerkingsakkoord. Het geval City Bird illustreert hier jammer genoeg welke moeilijkheden buitenlandse investeerders ondervinden in Congo.

Deze moeilijkheden zijn het gevolg van de juridische onzekerheid die in dit land bestaat. Deze terugtrekking is er een gevolg van.

Zowel ikzelf als mijn gezanten hebben nochtans bij de Congolese gezagsdragers, in het belang zelf van de Democratische Republiek Congo, aangedrongen op de noodzaak om de juridische zekerheid te herstellen en

hebben onze bezorgdheid meegedeeld naar aanleiding van de genomen economische en administratieve maatregelen, die deze zekerheid niet zouden versterken.

Het boek van Ludo De Witte houdt een interpretatie in van al dan niet bewezen feiten. (*Verder in het Frans*)

Ik herhaal dat de verklaringen, ook al worden ze met documenten gestaafd, niet de kracht hebben van een gerechtelijk vonnis. (*Verder in het Nederlands*)

De regering sluit zich niet aan bij de interpretatie van de auteur, die voor het overige moet beschouwd worden als de vrije uiting van een mening.

Ook de verklaringen van de heer Soete zijn vrij te interpreteren. Bewijsmateriaal ligt hier niet voor.

Het komt de Kamer toe een onderzoekscommissie op te richten, zo zij zulks aangewezen acht. De mogelijke conclusies van zo een onderzoek zullen desgevallend uiteraad ernstig genomen worden. (*Verder in het Frans*)

Wij willen helemaal niets verborgen houden. De regering zal alles in het werk stellen om de waarheid aan het licht te brengen.

Een parlementaire onderzoekscommissie kan de ware toedracht onthullen.

Als men zou besluiten dat vroegere Belgische autoriteiten hiervoor verantwoordelijk zijn, moet de Belgische overheid vandaag al het nodige doen om gerechtigheid te brengen en de rechthebbenden in de mate van het mogelijke voldoening te schenken.

De heer **Ferdj Willems** (VU-ID) : Ik deel de mening van de minister niet als zou het hier enkel om een interpretatie gaan. Wij beschikken over grondig feitenmateriaal, genoeg materiaal om tot de oprichting van een onderzoekscommissie over te gaan. Wij beseffen dat het om een delicate materie gaat, maar dat mag geenszins reden zijn om onze betrokkenheid uit de weg te gaan.

De heer **Gerolf Annemans** (VL. BLOK) : Ten opzichte van de overweldigende bewijskracht van de argumenten in het boek is dit een koud en kil antwoord. De minister blijft te veel op de vlakte. De argumenten van de heer De Witte zijn nochtans bijzonder overtuigend. Misschien moeten we wel wachten op de openstelling van de archieven, vooraleer we een duidelijk inzicht in de gebeurtenissen krijgen.

Het Vlaams Blok zal onmiddellijk een initiatief nemen om een parlementaire onderzoekscommissie op te richten.

Ik betreur ten eerste dat de regering op dit moment niet bereid is om verder te gaan dan het kille antwoord dat we hier gekregen hebben.

Mevrouw **Leen Laenens** (Agalev-Ecolo) : Het antwoord van de minister is correct, behalve op het punt van de interpretatie. Historische interpretatie is de taak van de historicus. Ik wil in dit verband verder mijn verantwoordelijkheid opnemen. Indien een parlementaire onderzoekscommissie tot dezelfde bevinding komt, zal de minister daaruit zijn conclusies moeten trekken.

De heer **Daniel Bacquellaine** (PRL FDF MCC) : De hele toedracht van de zaak moet aan het licht worden gebracht. De beweringen van de heer De Witte hebben geen bewijskracht, maar het zou nuttig zijn dat de Kamer ze grondig onderzoekt. Daarom hebben wij een voorstel van resolutie ingediend tot oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie over deze affaire.

De heer **Erik Derycke** (SP) : De zaak Lumumba houdt Buitenlandse Zaken al sinds geruime tijd bezig. Hier is echter een taak weggelegd voor het Parlement, dat een onderzoekscommissie in het leven zou kunnen roepen. Pas nadien kan de regering daaraan conclusies verbinden.

Wij moeten ons ervoor hoeden het reeds moeilijke buitenlandse beleid tegenover Centraal-Afrika te laten beïnvloeden door overhaaste conclusies.

Minister **Louis Michel** (*in het Frans*) : Ik ben het eens met de heer Derycke. Er werd een boek gepubliceerd dat stoelt op een historische techniek en dat met tal van getuigenissen en documenten wordt gestaafd. De regering kan niet als rechter optreden, maar die beweringen moeten onderzocht worden door een juridisch erkende instantie.

Wat kan ik hier nog aan toevoegen ? Als er een onderzoekscommissie wordt ingesteld, zal de regering alles in het werk te stellen om deze affaire tot klaarheid te brengen.

Indien zou blijken dat België inderdaad een zekere verantwoordelijkheid draagt in deze zaak, moeten wij op zijn minst onze verontschuldiging aanbieden aan de familie, de stam en de rechthebbenden van de heer Lumumba, gelet op het principe van de continuïteit van het openbaar gezag.

Wij staan hiervoor open. Voorts verwijs ik naar wat ik naar aanleiding van de publicatie van het boek heb verklaard. Een regering kan zich niet onttrekken aan een zo fundamenteel ethisch debat.

De heer **Gerolf Annemans** (VL. BLOK) : Na deze laatste tussenkomst van minister Michel trek ik mijn motie terug. De minister verwoordt perfect wat ik met mijn motie wou bereiken.

De **voorzitter** : Ik heb een motie van aanbeveling ontvangen. Zij is ondertekend door de heren Geert Versnick (VLD), Daniel Bacquellaine (PRL FDF MCC), Eric Derycke (SP), Ferdy Willems (VU-ID), mevrouw Leen Laenens (AGALEV-ECOLO) en mevrouw Claudine Drion (ECOLO-AGALEV) en luidt als volgt :

"Gelet op de informaties over de omstandigheden waarin de moord op Lumuba heeft plaatsgevonden, lijkt het aangewezen dat de Kamer deze kwestie naar zich toe zou trekken en de gegevens met betrekking tot deze zaak met de grootste aandacht zou onderzoeken.

Het lijkt ons dan ook aangewezen een onderzoekscommissie in te stellen die dat dossier moet onderzoeken en de nodige opheldering moet verschaffen."

De **voorzitter** : Die motie zal later in plenaire vergadering in stemming worden gebracht.

De bespreking is gesloten.

OOST-TIMOR

Vraag van de heer Lode Vanoost tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "Oost-Timor" (nr. 451)

De heer **Lode Vanoost** (Agalev-Ecolo) : De laatste tijd is Oost-Timor enigszins uit het nieuws verdwenen. Nogtans is de situatie er verre van genormaliseerd. Heel wat vluchtelingen zijn nog altijd niet teruggekeerd. Naar schatting meer dan 150.000 vluchtelingen zitten op andere eilanden van de Indonesische archipel. Australië gedraagt zich ter plekke meer en meer als een neokoloniale macht. Nogal wat vluchtelingen krijgen van de Indonesische autoriteiten zelfs niet de toelating om terug te keren.

Oost-Timor is voor een groot deel verwoest door de Indonesische troepen en de paramilitaire doodseskaders.

Heeft de Belgische regering binnen het kader van de EU of de VN al aangedrongen bij de Indonesische regering op een spoedige terugkeer van de Oost-Timorese vluchtelingen ?

Zal Oost-Timor bilateraal of multilateraal worden gesteund voor de opvang van de vluchtelingen en voor de wederopbouw ?

Minister **Louis Michel** (*in het Nederlands*) : De toestand in Oost- en West-Timor is een van de grootste bekommernissen van België sinds het referendum van 30 augustus 1999. Op bilateraal vlak en via de Europese Unie hebben wij te verstaan gegeven dat de misdaden door de pro-Indonesische milities en bepaalde elementen van het leger volstrekt onaanvaardbaar zijn. Door het steunen van de resolutie van de commissie mensenrechten, moedigen wij het project aan om de daders van deze misdaden te vervolgen.

België steunt bovendien de inspanningen van de VN-Veiligheidsraad met het oog op het nastreven van een oplossing. De resolutie 1264 van 14 september, die het licht op groen zette voor de samenstelling en de ontplooiing in Oost-Timor van een multinationale VN-macht, is het bewijs van de vastberadenheid van de internationale gemeenschap om de schending van het proces van zelfbestuur van de Oost-Timorese bevolking niet te dulden. Die snelle interventie van de internationale gemeenschap via INTERFET heeft de kalmte op het eiland teruggebracht, terwijl de oprichting van UNTAET een hoopvol teken is van de lokale bevolking.

Wij hebben herhaaldelijk aan de Indonesische overheid verklaard dat ze volledig verantwoordelijk is voor de bescherming en het welzijn van de vluchtelingen in Oost-Timor. Deze fundamentele bekommernis werd verschillende malen uitgedrukt via de Europese Unie en de posthoofden te Jakarta.

België, de Europese Unie en haar lidstaten hebben deelgenomen aan de inspanningen van humanitaire hulp aan Timor. België draagt 50 miljoen frank bij via NGO's en internationale instellingen. 11 miljoen frank werd toegekend aan Oxfam-België en 14 miljoen frank aan AZG-België voor projecten inzake rehabilitatie. Het saldo ten belope van 25 miljoen zal wellicht naar het Humanitaire VN-agentschap (OCHA) en naar UNICEF gaan.

Tenslotte hebben twee elementen het politieke gegeven fundamenteel veranderd : enerzijds heeft de Indonesische parlementaire assemblee op 19 oktober de resultaten van het referendum van 30 augustus goedgekeurd en op 20 oktober een nieuwe president aangesteld. De heer Wahid heeft er zich toe verbonden om de rechten van de vluchtelingen te eerbiedigen en een eind te maken aan elke vorm van pesterij ten einde een vrije terugkeer waar hun eiland toe te laten. Hij heeft eveneens beloofd om de totale toegang van de humanitaire hulp tot Oost-Timor te verzekeren. Niettemin geven de Indonesische overheden toe dat ze de milities ter plaatse slechts moeizaam onder controle houden.

De heer **Lode Vanoost** (Agalev-Ecolo) : De vluchtelingen zitten vooral op West-Timor, maar voor een deel ook op Irian Jaya.

Ik verheug me over de houding van de Belgische regering, en over het feit dat de aangekondigde beleidsnota er al is.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

– *Voorzitter* : de heer **Jacques Lefevre**

TURKIJE

Vraag van de heer Lode Vanoost tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "Turkije" (nr. 452)

De heer **Lode Vanoost** (Agalev-Ecolo) : Turkije heeft zijn kandidatuur ingediend voor het lidmaatschap van de Europese Unie. De aanvraag zal binnenkort worden besproken.

De groenen juichen dit toe. De eventuele toetreding van een democratisch, niet-westers land zou een verrijking betekenen voor de Europese Unie. We wijzen dus alle op eurocentrisme gebaseerde argumenten tegen het EU-lidmaatschap van Turkije af.

Het Turks-Koerdisch conflict, de situatie van de mensenrechten, de bezetting van een deel van Cyprus zijn echter evenzovele hinderpalen die een spoedig lidmaatschap in de weg staan.

Wat is op dit ogenblik de visie van de minister inzake het eventuele lidmaatschap van Turkije ?

Minister **Louis Michel** (*in het Nederlands*) : Turkije heeft een Europese roeping, wat blijkt uit het toekennen van het statuut van kandidaat-lid. Toetredingsonderhandelingen komen er echter pas wanneer Turkije voldoet aan de criteria van Kopenhagen.

Turkije heeft een groot strategisch belang, door zijn ligging op het kruispunt van de Balkan en het Midden-Oosten, van de Kaukasus en van het Westen.

De oplossing voor het probleem van het verdeelde Cyprus, waarmee toetredingsonderhandelingen lopen, ligt voor een belangrijk deel bij Turkije. Dit stelde zich de afgelopen maanden flexibel op.

De pijnlijke uitsluiting van Turkije als kandidaat-lidstaat in december 1997 had niet het verhoopte resultaat : Turkije voelde zich verworpen en niet langer aangespoord om werk te maken van democratie en mensenrechten.

Tijdens het afgelopen jaar heeft Turkije het Koerdische vraagstuk serener behandeld en zijn relatie met Griekenland verbeterd. Ook de Europees-Turkse relaties klaren op. (*Verder in het Frans*)

De toekenning van het statuut van kandidaat-lidstaat houdt geenszins de toezegging in dat het land tot de EU kan toetreden vooraleer aan de criteria is voldaan. Het statuut van kandidaat-lidstaat niét verlenen lijkt mij trouwens de beste manier om de democratie in Turkije niet te steunen. De erkenning van de kandidatuur van Turkije is met andere woorden de beste manier om het land ertoe aan te zetten de mensenrechten na te leven .

De heer **Lode Vanoost** (Agalev-Ecolo) : Een deel van het antwoord op mijn vragen is al vervat in de beleidsnota.

Het statuut van kandidaat-lidstaat mag niet te lang duren : de evolutie in Turkije gaat de goede kant uit, al zijn er nog altijd negatieve krachten aan het werk.

We moeten de Turkse overheid proberen te overtuigen dat enig begrip voor de Koerdische problematiek niet noodzakelijk het einde van het land moet betekenen.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

RATIFICATIE VAN HET KADERVERDRAG INZAKE DE BESCHERMING VAN MINDERHEDEN

– *Interpellatie van de heer Jean-Pol Poncelet tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de ondertekening en bekrachtiging van het kaderverdrag inzake de bescherming van minderheden" (nr. 158)*

– *Interpellatie van de heer Francis Van den Eynde tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de ratificatie van het kaderverdrag inzake de bescherming van minderheden" (nr. 162)*

De heer **Jean-Pol Poncelet** (PSC) : Als ik de meerderheid mag geloven, heerst er een klimaat van communautaire pacificatie. Dat kan de nieuwe PSC alleen maar tot vreugde stemmen – alleen zou dat ook uit de feiten moeten blijken. Helaas spreekt de houding van de Vlaamse regering in de gemeenten met een bijzonder taalstatuut het bestaan van een dergelijke pacificatie categoriek tegen. Op de meeste vlakken worden de circulaires Peeters e.a. nog steeds toegepast, en de Vlaamse regering doet er zelfs nog een schepje bovenop, met name op het stuk van de inning van de gewestbelasting. De gerechtsdeurwaarders komen eerder aan dan de in het Frans aangevraagde documenten.

Ik vraag u dan ook om die pacificatie, waar u de mond van vol heeft, waar te maken door het kaderverdrag inzake de bescherming van de nationale minderheden zonder voorbehoud te ondertekenen.

België is, op Frankrijk na, de enige EU-lidstaat die dat verdrag nog niet ondertekend heeft. De parlementaire assemblee van de Raad van Europa verplicht nochtans ieder land dat lid wil worden van de Raad van Europa dit verdrag te ondertekenen. Waarom heeft België dat nog niet gedaan ?

Sommigen voeren aan dat er geen nationale minderheden bestaan. Dat is anders niet de mening van de federale wetgever : in artikel 8 van de wet op het taalgebruik wordt gewag gemaakt van nationale minderheden. Zowel het Arbitragehof als de Raad van Europa geven toe dat de term van toepassing is op de Franstaligen in de Brusselse randgemeenten.

Bovendien kent het verdrag elk individu dat tot een minderheid behoort, het recht toe als zodanig behandeld te worden, alsook het recht om een culturele activiteit uit te oefenen en deel te nemen aan het openbare leven.

Het verdrag moedigt verdraagzaamheid en wederzijds respect aan. Het is dan ook moeilijk te begrijpen dat België weigert het te ondertekenen. Ik hoop dat u ons kan vertellen wanneer u de regering zal voorstellen het kaderverdrag te ratificeren.

De heer **Francis Van den Eynde** (VL. BLOK) : Ik wil met mijn interpellatie vooral verduidelijken dat de heer Poncelet, sinds de PSC in de oppositie zit, de stem van de radicale Franstaligen wil zijn. Het is hun oude imperialistische droom om de Franstaligen tot in Knokke-Zoute te beschermen, de Brusselse Rand te annexeren en aldus de taalhomogeniteit van Vlaanderen in het gedrang te brengen.

Frankrijk wordt daarbij beschouwd als het land van de beschaving en de vrijheid. Het past de kaderovereenkomst echter zelf niet toe, hoewel het over heel wat minderheden beschikt : ik denk aan de Bretoenen, de Basken, de Occitanen, de Elzassers, de Vlamingen. Frankrijk kent deze minderheden geen rechten toe.

Een etnische minderheid is een groep mensen, behorend tot één bepaalde cultuur, die door bepaalde historische omstandigheden terecht is gekomen in een staat waar ze een minderheid vormen ten aanzien van het natievormend volk. Maar dat is voor de francofonen in België helemaal niet het geval ! Die definitie gaat hier zeker niet op. Als dit openlijk wordt toegegeven, is er geen enkel probleem dat ook de Vlamingen het akkoord ondertekenen.

Minister **Louis Michel** (*in het Nederlands*) : Het is waar dat België en Frankrijk de kaderconventie niet hebben ondertekend. Frankrijk haalt grondwettelijke argumenten aan over de gelijkheid tussen alle burgers en erkent geen nationale minderheden op zijn grondgebied. Bij de andere Staten van de Unie die de conventie geratificeerd hebben, zijn er landen die het gedaan hebben met een interpretatieve verklaring. Zo heeft Luxemburg eerst het concept van nationale minderheden gedefinieerd en gespecificeerd dat er geen nationale minderheid op zijn grondgebied is. Duitsland heeft de toepassing van de Conventie tot bepaalde groepen beperkt. Denemarken heeft de toepassing van de conventie beperkt tot de Duitse minderheid in het zuidelijke Jutland.

Het is ook waar dat de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa haar gunstig advies voor de toetreding van een nieuwe lidstaat verbindt aan een lijst van engagementen om de democratische normen en waarden waar de organisatie voor staat, bij te treden en dat de ratificatie van de kaderconventie over de nationale minderheden op de lijst van die engagementen staat.

De meeste potentiële kandidaatlanden voor toetreding, voornamelijk uit Centraal- en Oost-Afrika, hebben dramatische en gespannen situaties gekend, wat het belang uitlegt dat de Europese parlementsleden aan de bescherming van de minderheden in die Staten hechten.

Zich beroepen op het feit dat bepaalde lidstaten van de Europese Unie de conventie niet geratificeerd hebben om de legitimiteit van de aan de nieuwe leden opgelegde verplichting tot een dergelijke ratificatie in twijfel te trekken, lijkt mij voort te komen uit een mengelmoes van argumenten waarin ik de heer Poncelet niet kan volgen.

België stuitte onder de vorige legislatuur op het probleem van de definitie van het concept van nationale minderheden op zijn grondgebied zonder het te kunnen oplossen. In april 1997 heeft een groep deskundigen in grondwettelijke aangelegenheden een verslag over de juridische gevolgen van de kaderconventie in België overhandigd, zonder tot sluitende conclusies te komen. Het vraagstuk van de ondertekening van de Conventie door België is al dikwijls aan de Interministeriële Conferentie van Buitenlands Beleid voorgelegd. De laatste keer dat de ICBB dit punt heeft aangesneden, in februari 1999, heeft ze besloten een werkgroep te vragen alle verklaringen die door de andere lidstaten waren opgesteld, te onderzoeken teneinde een formule te vinden die België in staat zou stellen de conventie te ondertekenen. De werkgroep is twee keer bijeengekomen zonder overeenstemming te vinden over een mandaat.

Ik wil de heer Poncelet geruststellen wat mijn intenties betreft om een oplossing te vinden opdat België de

betrokken conventie zou kunnen ratificeren, en ik wil ook de heer Van den Eynde geruststellen dat de provocaties geen invloed zullen hebben op de wijze waarop ik dit dossier zal afhandelen.

In dit opzicht lijkt het mij belangrijk eraan te herinneren dat de regering een intergouvernementele en interparlementaire commissie heeft opgericht die moet ijveren voor communautaire pacificatie op het vlak van de institutionele hervormingen.

De situatie van de faciliteitengemeenten is met name één van de problemen waarover de commissie zich zal moeten buigen, en het lijkt mij ook de meest geschikte plaats om een consensus te vinden voor de formule die België in staat zal stellen de kaderconventie te ratificeren.

Wat het ongeduld van de heer Poncelet betreft voor de concrete resultaten van de ingezette pacificatie, lijkt het mij overdreven in enkele maanden oplossingen te eisen voor de problemen die men jarenlang heeft laten aanslepen.

Me dunkt dat u ruimschoots de gelegenheid heeft gehad om uw collega's te overtuigen van de gegrondheid van uw stelling, en ik betwijfel ten zeerste dat u uw zusterpartij nu nog zal kunnen overtuigen. Ik zou het trouwens evenmin kunnen.

Samen met de heer Vande Lanotte zoek ik evenwel naar een oplossing. Het probleem is nog steeds hangende. Doet u nu niet alsof u roomser bent dan de paus.

Deze regering probeert een klimaat van vertrouwen te creëren, en dat is allemaal nog heel broos. Maar dit nieuwe klimaat zal zeker niet kunnen wortelen in communautair opbod of op de spits gedreven spanningen. Aangezien de frontale aanpak geen resultaten heeft opgeleverd, proberen we nu een andere.

De heer **Jean-Pol Poncelet** (PSC) : Ik waardeer het antwoord van de minister, die mij alvast geruststelt wat zijn intentie om België het verdrag te laten ondertekenen betreft. Ik stel wél vast dat hij daar geen termijn op plakt. Wanneer hij stelt dat hij de andere regeringspartijen niet kan dwingen het kaderverdrag zonder wijzigingen te ondertekenen, is er eigenlijk niets veranderd ten opzichte van het verleden. Dat verwondert me, temeer daar een van de huidige regeringspartijen ook in de vorige regering zat !

Ten slotte vind ik niet dat ik aan communautair opbod doe of heb willen stoken, integendeel, ik ben zeer hoffelijk en gematigd gebleven.

De heer **Francis Van den Eynde** (VL. BLOK) : De minister meent dat de frontale aanval niet helpt. Zal hij dan voortaan lateraal aanvallen ? Ik ben het oneens met de politieke overwegingen achter het antwoord van de minister. Ik verdenk hem ervan dat hij dit dossier wil doorschuiven naar de Costa, met de bedoeling ons de minderhedenconventie toch nog te verkopen.

Ik dien dan ook een motie van aanbeveling in met de vraag de kaderovereenkomst niet te ondertekenen, tenzij mits uitdrukkelijke bepaling dat België geen minderheden kent in de zin van de conventie.

De heer **Lode Vanoost** (Agalev-Ecolo) : Als inwoner van een faciliteitengemeente stel ik vast dat een aantal Franstaligen nog altijd last hebben met de staatsstructuur die ze voor een groot deel zelf mee hebben gecreëerd. Het staat in België vrij de taal te gebruiken die men wil. Alleen de overheid is in haar taalgebruik met de burgers aan vaste regels gebonden.

Ik pleit ervoor een belangrijk orgaan als de Raad van Europa niet te misbruiken voor typisch Belgisch gekraak.

Persoonlijk ben ik voorstander van een spoedige ondertekening van de Conventie. Als Vlaming, Belg en Europeaan kijk ik vooruit en niet achteruit.

De **voorzitter** : Er werden drie moties ingediend.

Een eerste motie, van aanbeveling, is ondertekend door de heer Jean-Pol Poncelet (PSC) en luidt als volgt :

"De Kamer,

gehoord de interpellatie van de heer Jean-Pol Poncelet tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over de ondertekening en bekrachtiging van het kaderverdrag inzake de bescherming van de minderheden

en het antwoord van de vice-eerste minister,

verzoekt de regering het ontwerp tot bekrachtiging van het kaderverdrag inzake de bescherming van de minderheden vóór 31 januari 2000 bij het Parlement in te dienen."

Een tweede motie van aanbeveling is getekend door de heer Francis Van den Eynde (VL. BLOK) en luidt als volgt :

"De Kamer,

– gehoord de interpellatie van de heer Van den Eynde ;

– gehoord het antwoord van de Regering ;

– verzoekt deze laatste de conventie met betrekking tot de bescherming van de minderheden niet te ondertekenen en dit omdat er in dit land geen minderheden bestaan zoals bedoeld in de conventie. In dit verband verwijst de Kamer naar het standpunt van de Vlaamse Regering hieromtrent."

Een eenvoudige motie is ondertekend door mevrouw Leen Laenens (AGALEV-ECOLO) en de heren Erik Derycke (SP) en Daniel Bacquelaine (PRL FDF MCC).

Over deze motie zal later in plenaire vergadering worden gestemd.

De bespreking is gesloten.

MUSEUM VAN EUROPA

Vraag van mevrouw Els Van Weert tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "financiële steun aan de vzw "Museum van Europa" voor de huisvesting van een museum in het Europees Parlement" (nr. 547)

Mevrouw **Els Van Weert** (VU-ID) : Eind oktober 1999 heeft de minister van Buitenlandse Zaken verklaard de huisvesting van een museum in het Europees parlement te steunen. Het betreft een initiatief van de vzw Museum van Europa. De kostprijs wordt geraamd op 1 miljard frank, waarvan het Europees parlement, de Belgische federatie en de particuliere sector elk één derde zouden betalen. Het museum zou worden ondergebracht in de nieuw te bouwen vleugels D4 en D5 van het Europees parlement.

Op welke wijze zal de minister zijn publieke verklaring van eind oktober inzake zijn volledige steun concreet gestalte geven ?

Is de minister bereid het project financieel te steunen ? Zo ja, om welk bedrag gaat het en welke motivatie heeft de minister daarvoor ? Op welke begrotingspost zal dit bedrag worden ingeschreven ? Zo neen, zal de minister de vzw Museum van Europa op de hoogte brengen van die beslissing ?

Welke doelstellingen heeft de vzw met betrekking tot de bouw van het museum kenbaar gemaakt aan de minister ? Wie is volgens het concept van de vzw verantwoordelijk voor het beheer en de organisatie van het

museum ? Zal het museum, gezien zijn ligging, de federale taalwetgeving en staatsstructuur eerbiedigen ?

Minister **Louis Michel** (*in het Nederlands*) : Ik bevestig de inhoud van het interview dat ik heb gegeven in het tijdschrift *Knack*. Het idee om een Museum voor Europa op te richten kan op heel veel steun rekenen. Ook op de mijne en op die van Vlaams minister Anciaux. Vertegenwoordigers uit alle politieke en ideologische strekkingen hebben zich verenigd in de vzw Museum van Europa, die ondertussen al een succesvol colloquium heeft georganiseerd.

Het museum komt duidelijk tegemoet aan een behoefte aan meer kennis van en informatie over Europa.

Het totale budget ter inrichting van dit Museum voor Europa bedraagt 1,2 miljard.

De kosten zullen door de Belgische overheden, Europa en de particuliere sector worden gedragen. De gezamenlijke Belgische investeringen zouden over drie jaar niet meer dan 350 miljoen mogen bedragen.

Een opvolgingscomité zal waken over de goede besteding van de financiële middelen. Een wetenschappelijk comité zal waken over de kwaliteit van de activiteiten van het museum. De promotoren van het museum verzekeren dat de publicaties in het Nederlands en het Frans, en vaak ook in het Engels en het Duits, ter beschikking zullen zijn.

Mevrouw **Els Van Weert** (VU-ID) : Ik heb vragen bij de praktische uitwerking, niet bij het concept. Vlaams cultuurminister Anciaux zegt zijn kritische steun toe. Ook op Europees niveau bestaat er heel wat scepsis en werd blijkbaar nog geen beslissing genomen.

Als ik het antwoord goed begrepen heb, zal minister Michel in de Europese ministerraad in naam van België een gunstig advies uitbrengen ten aanzien van de oprichting van het Museum van Europa.

Minister **Louis Michel** (*in het Nederlands*) : Inderdaad.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

– *De openbare commissievergadering met interpellaties en vragen wordt gesloten om 16.10 uur.*